

عنوان: ارتباط بین کیفیت زندگی و حمایت اجتماعی در بیماران همودیالیزی مراکز آموزشی درمانی سینا و امام خمینی (ره) دانشگاه علوم پزشکی تبریز، سال ۱۳۸۴
نام دانشجو: مهدی حیدرزاده
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد - پرستاری
استاد(ان) راهنما: دکتر وحید زمانزاده
اساتید مشاور: خدایار عشوندی - سرکار خانم سیما لک‌دیزجی
شماره پایان نامه: ۱۸۴

مقدمه: درمان اصلی نارسایی مزمن کلیه که کلیه‌ها عملکرد خود را از دست می‌دهند، پیوند کلیه می‌باشد، متأسفانه تا زمان پیوند بیماران باید تحت دیالیز قرار گیرند. علیرغم تأثیر درمانی همودیالیز، این بیماران با عوامل تنش‌زای متعدد جسمی و روانی مواجه هستند که منجر به کاهش کیفیت زندگی آنان می‌شود. مطالعات کمی در مورد حمایت اجتماعی بیماران همودیالیزی در دنیا و کیفیت زندگی آنان در کشورهای آسیایی بویژه ایران انجام شده است، لذا در این مطالعه قصد بر آن است تا ضمن تعیین کیفیت زندگی و حمایت اجتماعی بیماران همودیالیزی رابطه آنها با یکدیگر سنجیده شود.

روش بررسی: بدین منظور تمام بیماران همودیالیزی واجد شرایط (۱۶۴) مراجعه‌کننده به بخش همودیالیز بیمارستانهای سینا و امام خمینی (ره) دانشگاه علوم پزشکی تبریز انتخاب و داده‌ها با پرسشنامه تلفیقی و تعدیل شده مشتمل بر سه بخش دموگرافیک، کیفیت زندگی و حمایت اجتماعی و با روش مصاحبه جمع‌آوری گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد کیفیت زندگی در ۵۶/۱٪ و حمایت اجتماعی در ۵۰/۶٪ بیماران مطلوب می‌باشد و بین این دو متغیر رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.001$, $r = 0.40$). در زیر شاخه‌های کیفیت زندگی بعد اجتماعی در ۸۸٪ بیماران مطلوب بود در حالیکه ابعاد روانی (۵۳٪) و جسمی (۵۷/۳٪) در بیشتر بیماران نامطلوب بود. آنالیز رگرسیون آماری نشان داد که حمایت عاطفی تأثیرگذارترین بعد حمایت اجتماعی بر کیفیت زندگی می‌باشد ($R^2 = 0.14$) در حالیکه تأثیر ابعاد ابزاری و اطلاعاتی بر کیفیت زندگی از نظر آماری معنی‌دار نبود. همچنین بعد روانی تأثیرپذیرترین بعد کیفیت زندگی از حمایت اجتماعی می‌باشد ($R^2 = 0.15$). از مشخصات دموگرافیک، متغیرهای سن، جنس، وضعیت تأهل، وضعیت شغلی و وضعیت تحصیلی دارای ارتباط معنی‌دار با کیفیت زندگی می‌باشند.

نتیجه‌گیری: نزدیک به نیمی از بیماران فوق از کیفیت زندگی و حمایت اجتماعی مطلوبی برخوردار نبوده‌اند و با توجه به رابطه مثبت بین این دو به خصوص اثرگذاری بارز حمایت در بعد عاطفی بر کیفیت زندگی توصیه می‌شود برنامه ریزان مراقبتی و مسئولین ترتیبی اتخاذ نمایند تا علاوه بر تقویت حمایت ابزاری و اطلاعاتی حمایت عاطفی در این گروه تقویت و بدین طریق موجب بهبود کیفیت زندگی بیماران گردد.

واژه‌های کلیدی: کیفیت زندگی، حمایت اجتماعی، دیالیز، بیماران